

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік 12 р. ав.
на пів року 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Пощинове число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о год. 6-ій пополудні.

Редація, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9 ул. Коперніка. — Експедиція місцева в Агенції Ляндовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Бразилійський рай.

Здаєсь, що буде на часі, подати ширшим кругам руским і краєвим до відомости дещо із так званого бразилійського раю в виду події, що як у нас в Галичині так і на Буковині, тут і там, безсовістні агенти починають на ново шпиряти, щоби розбудити горячку еміграційну.

Як зачуваємо, то намови ідуть за виселенем наших бідних людей не лише до Бразилії, але і до Канади, до Аргентини, а навіть до Австралії і до Гонолюлю. При тих намовах не розходить ся зовсім о праву долі селянина нашого, а о простий заробок для агентів, а властиво торговців невільниками.

Понизше поміщаємо дві автобіографії селян наших, що в 1895 році виїшли до Бразилії, а на сих днях через Відень вертали в свояси. Случай приніс з собою, що кількох таких невдалих емігрантів зайшло до парламенту віденського. Пос. Вахнянин заняв ся ними, зробив колекту межі послами з Галичини, постарав ся для них о вільний переїзд залізницями, двом наручив роботу у самім Відні при помочи антисемітського магістрату і від него то одержали ми ті два образки з життя наших селян-емігрантів в бразилійськім раю. Пос. Вахнянин пише нам, що зняв з тих людей формальний протокол, а додає, що бідні ті люди з радости, що вже удало ся їм висвободити ся з неволі, висповідали ся з всего мов на сповіді і нема причини не вірити їх оповіданям. Вертаючі емігранти звуть ся: Стефанишин Яков з Поникви, повіта брідського з женою Анною і дитиною півтретярічною; Іван Баран з Брехуна, повіта перемішлянського, чоловік 55-літній зовсім занепавший на здоровлю; Дмитро Залоза з Селищ, повіта бобрецького, чоловік 40-літній і Теодор Смерека з Мартинова, повіта рогатинського, парубок 26-літній. Стефанишин яко вислужений вояк і Смерека

река яко письменний і досить інтелігентний парібчак уміли найдокладніше розказати про всі перебуті пригоди. Сей послідній добре орієнтував ся в Бразилії а навіть говорить трохи по португальськи.

Оповіданє Стефанишина.

Я виїшов до Бразилії і жовтня 1895 р. До еміграції склонили мене письма агента Нодаріого з Генуї. В письмах сих стояло: «Продавайте люди, що маєте і ходіть чим скорше до нас, до Бразилії, де правительство кожду родину наділить землею і лісом». Мене перестерігав перед еміграцією парох Поникви, о. Туркевич, але я не вірив тим пересторогам. Тепер, по повороті, я подякую передовсім Богови, що мені дозволив ласкаво живим вернути домі, а о. Туркевичеві таки упаду до ніг. Я мав хату і огород і продав те все за 300 зр. Дорога до Генуї коштувала мене і жінку (дитина була при грудех, дівчинка) 75 зр. До Ріо Жанейро перевезено нас даром. З Ріо повезено нас до Паранагви, а з відти до міста Ляти, де стрінули ми одного польского ксьондза, що вислав нас до Куритиби, з відки знов дістали ся ми на кольонію в Аква Марелія.

Тут дано мені землю, т. є. 75 моргів ліса, грубого, зарослого в части високою папороттю, в части, на мокрійших місцях, височенною густою тростино (бамбусом). Я прийняв ся сейчас за роботу. Робити знаю. Я служив у війську і не поліню ся. Як другі так і я звязв ся стинати густу очеретину посеред ліса, сушив все на сонци, рубав, а відтак спаливши став копати землю, бо не було ні плуга ні худоби. На тім спалениску (так званій пасіці) посіяв я трохи жита, посадив білої кукурудзи і чорної фасолі. Так щож? Ще жито, що з рідка зійшло, не виспалось, як вже взялась звідкись тьма великих мурашок (термітів) і зїла все як би хто косяю скоєв. Кукурудзу спалило сонце, ледви йно виїзла з землі. Фасолі чорної було трохи.

В Аква Марелія (в кольонії) було нас яких 800 родин. Так щож? Половина з тих людей вимерла до року. Іменно мерли діти то на червінку, то фебру, то від спеки (на удар), то на

боляки, то на очі. Люди мерли головно з нездорової страви, яку нам шеф кольонії зразу казав давати даром, а яку ми відтак муєли собі купувати у «вендарів», Бразилійців, що мали на складі всяку живність і горівку. Нам подавано «сярку» (солене і притім прасоване мясо), «фарину» (муку кукурузяну), каву і цукор. Але як тільки хто того попоїв, так зараз діставав бігунки, трястя і умправ. Кождий з нас слабував, а мало хто здоровів. Ми скоро пересвідчили ся, що нам тут не жити. Правительство дало нам «вікт» лише на один місяць, потім муєв кождий сам про себе дбати. Хат не було ніяких. Ми мешкали лише в шатрах, під деревами, а від дощу і спеки крили ті шатра очеретиною.

Всякий оглядав ся за роботою, бо з землі не можна було жити. Один ішов лісами та наймав ся у богатих Бразилійців на службу, щоби тільки прожити. Бразилійці мають тут по 1000 худоби, коний, мулів, свиний та овець. Все то пасе ся по лісах, ходить пустином. Бразилієць приїде з міста, займе кілька сот худоби і продає відтак до різні в місті. Другі ішли робити дороги, ще инші вертали до Куритиби, до будови залізниць. При дорозі платили за день по 2½ мільресів. Та що з того зарібку, коли за хліб, що в нас коштує 20 кр., треба було платити 2 мільреси, а за літру фасолі 2½ мільреса. А мільрес тільки значить що у нас 40 кр. Ми голодували тяжко. Богато людей гинуло таки з голоду, другі жебрали, ще инші продавали себе Бразилійцям в неволю, дїтий таки даровували людям. А хочеш утечи з кольонії, то тебе садати завернуть, ще і набють добре, кажуть: не вільно втікати. Сонце некло так, що не можна було дихати, а по ночах холодно.

Ми з жінкою утекли з Аква Марелі в такий спосіб, що поїхали човном по ріці Ріо Negro, а потім дістали ся машиною (залізницею) до Понто Гроссо, де я при будові дороги робив через 9 місяців. Святя і неділі ми не знали. Не робив, то не будеш їсти. Мені платили за день по 2½ мільреса. Я зложив собі, тяжко бідуючи, 200 мільресів. За ті гроші поїхали ми до

3)

Lux in tenebris lucet.

Генрика Спінсевіча.

(Дальше)

Коли собі ще чогось бажав, се хіба того лише, щоби виногодило ся і щоби сонце засьвітло в робітні. Думав навіть, що в такім разі набрав би може якоїсь відваги. Все був він особливе вразливий на слоту, темряву, все такі дні побільшували его смуток і пригнобленє, а що доперва тепер, коли сей час, як его Камінка називав, безнадійний прийшов в товаристві недуги.

Тож що рана коли служниця приходила з часм, Камінка питав:

— А не перетирає ся там по берегах?

— Але — відповідала она: — мрака така, що чоловік чоловіка не бачить.

Недужий почувши відповідь, примикав очі і оставав довгі години без руху.

На подвірю було безнастанно тихо, лише краплі дощу звонили рівно і одностайно в ринвах.

О годині третій по полудні робило ся так темно, що Камінка муєв запалювати єввічку.

По причині ослабленя приходило ему се з не малим трудом. Наперед, поки сягнув по сїрники, надумував ся довгий час; відтак витягав ліниво рамена, яких худощавість, слїдна навіть через рукави сорочки наповнювала его як різбаря відразу і горестю; відтак зажегши свїтло випочивав знов непорушно, аж до вечерного приходу служницї, слухаючи з примкненими очима крапель звонячих в ринвах.

Дивно тоді виглядала робітня. Полуся свїчки осьвїчувало ліжко і лежачого в нїм Камінку, збираючи ся в блискучу точку, на его чолі, обтягненим шкірою сухою і жовтою, мов би виполерованою. Решта кімнати тонула в сумраці, що з кождою хвилию ставав щораз густїший. Але в міру, як на дворі темніло, статуї ставали щораз більше рожеві і набирали життя. Полуся свїчки то обнижувало ся, то піднімало, а в тім дрожачім блиску і они здавались то обнижувати то підносити, зовсім так, якби піднимали ся на пальці, хочаки краще глянути в вихудїле лице різбаря, і переконатись, чи їх творитель живе ще.

І дійсно була в тім лиці якась непорушимість смерти. Але від часу до часу синяві уста недужого ворухились легким рухом, мов би молив ся, або як би проклинав своє опущенє і ті

краплі вогкості, що все так само рівно і рівномірно відмірювали ему години недуги.

Одного вечера, служниця прийшла трохи пияна, отже розмовниця як звичайно і сказала:

— На моїй голові тільки роботи, що ледви два рази в день можу заглянути. От звязв би собі пан закінницю, бо сестра і нічо не коштує, і найкраще вигодить недужому.

Камінці подобала ся тая рада, але як звичайно люди згризливі мав звичай супротивлювати ся все сему, що ему радили, отже не згодив ся.

Однак по відході служницї став про се роздумувати. Сестра милосердия!.. правда! Нічо не коштує, а при тім поміч і вигода! Камінка як всякий недужий полищений сам собі дізнавав множество прикростей і боров ся з тисячами малих невзгодин, що рівно ему докучали як нетерпеливили. Нераз лежав з головою перекривленою невидітно цілими годинами, поки зібрав ся поправити подушку; нераз в ночи робило ся ему зимно, і був би дав Бог знає що за склянку горячого чаю: але коли запалене свїчки приходило ему з трудом, як було ему думати про заварене собі води? Сестра милосердия робила би все з звичайною сестрам ла-

Паранагви, потім до Ріо Жанейро, а з відси до Геневи. Дорога коштувала нас обоє 175 мільресів. Урядів там нема ніяких, лиш шеф наглядає при роботі. Їсти не дають, а упімнеш ся, то ще тебе вибють, покалічать на смерть. Тепер я вишло жінку з дитиною до брата мого, а сам лишу ся тут у Відні, може дещо зароблю та відкуплю свою хату з огородом. Я тяжко бідував!...

(Далі буде.)

Справозданє

з загальних зборів «Дністра».

Рада Назираюча і Дирекція предложили таке справозданє о стані і розвою Товариства взаїмних обезпечень «Дністеръ» за рік 1896, котрий був IV. роком адміністраційним від заснована Товариства.

В році 1896 прибуло 14.434 нових обезпечень, а відновлено з попередних літ 29.153 поліс, — разом отже видано 43.587 поліс на суму 24.642.416 злр. обезпеченої вартости з премією в сумі 202.567 злр. 09 кр., — з котрих уневажено 4284 поліс (з причини неплачення, зміни предметів або відступлення члена) з сумою 2.292.518 злр. обезпеченої вартости і 17.333 злр. 99 кр. премії. По відчисленю повисших сторн було отже в році 1896 всіх обезпечень важких 39.303 на суму 22.349.898 злр. обезпеченої вартости з премією 185.233 злр. 10 кр. Пересічна вартість одного обезпеченя була 568 злр.; пересічна квота премії за 1 обезпеченє виносила 4 злр. 71 кр.

В порівняню з роком попереднім було більше о 7.414 поліс з приростом на сумі обезпеченій о 3.931.640 злр. більше; узискано премії більше о 31.788 злр. 90 кр.

Не прийнято до опеzenia в протягу року 254 внесень на суму 124.042 злр. вартости з причини небезпечнійшого ризика або пересадної ціни.

Виповіджено товариству 138 обезпечень на вартість 71.695 злр. з премією 514 злр. 57 кр. і не відновлено.

Позискано в році 1896 обезпеченя з 164 нових місцевостей, отже разом було обезпеченя в 2.574 громадах в 58 повітах Галичини і 7 повітах Буковини.

З повисших обезпечень було 36.329 обезпечень недвижимостей (будинків) на суму 20.627.771 злр., обезпеченої вартости з премією 174.282 злр. 18 кр., з котрих припадало 3.287 поліс на обезпеченя церков, будинків парохіяльних, шкіл і будинків громадских в сумі 6.634.982 злр. вартости з премією 32.133 злр. 20 кр., а 33.042 поліс на прочі будинки мешкальні і економічні в сумі 13.992.789 злр. обезпеченої вартости з премією 142.148 злр. 98 кр. *Движимостей* було 2.974 обезпечень на суму 1.722.127 злр. вартости з премією 10.950 злр. 92 кр., а то 879 поліс на обезпеченє знарядів домашних, господарских і товарів крамничих в сумі 722.713 злр. обезпеченої вартости

гідною ревностю. О скілько легше недугувати при такій допомозі!

Бідака дійшов вкінці до сего, що про недугу в таких обставинах став думати як про щось пожадане і дивував ся в душі, що навіть для него таке щастє є достушне.

Здавало ся ему також, що колиб сестра надійшла і принесла з собою трохи веселости і розради до робітні, то може виногодило би ся також на дворі і тії звонячі краплі вогкности перестали би его переслідувати.

Здійняв его вкінці жаль, що від разу не згодив ся на раду служниці. Наближувала ся ніч довга і темна, а служниця мала до него заглянути доперва слідуочого рана. Тепер порозумів, що ся ніч буде для него тяжша, як всі попередні.

Відтак прийшло ему до голови, який з него тепер Лазар і в противстваленю до нинішної нужди, давні, щасливіші літа життя станули ему мовби живі перед очима. А як перед хвилею гадка про закінницю, так тепер згадка про отсі літа получила ся знов в той сам дивний спосіб. В его ослабленім мозку з понятєм сонця, сьвітла і погоди.

(Конець буде.)

з премією 4.620 злр. 27 кр. і 2095 поліс на обезпеченє збіжа і паші в сумі 999.414 злр. обезпеченої вартости з премією 6.330 злр. 65 кр.

З повисшої суми обезпеченої віддано в реаскурацію суму 9.538.420 злр. вартости (=42.8%) за оплатою премії злр. 81.022.02 кр. (=43.8%), позістало на власне ризико 12.811.478 злр. вартости і 104.211 злр. 08 кр. премії.

Шкід мало Товариство в тім році 407 случаїв на будинках і 26 случаїв шкід на движимостях, разом 433 шкід, котрі приключили ся при 213 пожарах в 182 місцевостях в 48 повітах.

Причина пожарів була в 4 случаях підпаленє в 37 мнє підпаленє, в 5 случаях неправильність будови, в 1 случаю експлозия нафти, в 12 случаях неосторожність, в 8 случаях удар грому, в 251 случаях взяв ся огонь від сусідів, а в 115 не можна було викрити причини.

Сума всіх тих шкід виносила 121.210 злр. 36 кр., а додавши виплату 3 шкід зарезервованих з тамтого року в квоті 427 злр. 78 кр., виплачено в році 1896 відшкодовань в сумі 121.638 злр. 14 кр., а разом з коштами ліквідаційними суму 124.971 злр. 06 кр. т. є. 67 1/2% від суми премії. З повисшої суми звернено нам від Товариства реаскураційного 66.555 зр. 20 кр. т. є. 53% суми всіх шкід, отже позістала на власний рахунок 58.415 зр. 86 кр., т. є. 56% від суми премії оставшої на власний рахунок.

З повисших шкід було: на церквах, будинках парохіяльних, школах і будинках громадских 13 шкід в сумі 10.425 зр. 43 кр. = 32.44% премії тої категорії, на будинках селяньских і міщаньских (вчисляючи шкоду зарезервовану) 394 шкід в сумі 106.372 зр. 94 кр. = 76.92%; на движимостях домашних 8 шкід в сумі 1075 зр. 35 кр. = 24%, на збіжю і паші 18 шкід в сумі 3796 зр. 64 кр. = 61.22% від суми премії з тої категорії.

Більші пожари і шкоди мало товариство в р. 1896: в Дроговижці, повіта Жидачів, в Устю зеленім пов. Бучач, в Боянці пов. Жовків, в Нараєві пов. Бережани і в Угринові пов. Сокаль.

(Конець буде.)

Рада державна.

Пос. Бернрайтер (з ліберальної великої власности) закидав передовсім, що проєкт адреси не є зовсім овіяний новочасним духом. Кладє він головний натиск на правдодержавні постуляти, а затім є переченєм престольної бесіди, що держить ся тісно основи конституції. Цілу політику соціальну збуто цісловами, о промислі зовсім не згадано, а журбу рільництвом переказано Соймам. Після погляду бесідника власне в теперішній добі держава потребує сильної власти центральної. Адреса та містить або небезпечні непорозуміння або небезпечніші наміри, най отже більшість признаєть ся до своїх правдивих намірів, заким приступить ся до подрібної дебати.

Бр. Дінавлі заявляє, що становиско, яке заняло его сторонництво в квестії шкільного законодавства, годить ся цілковито з основними законами. Обовязуючий тепер закон шкільний ухвалено в 1869 р. 107 голосами на 111 присутних послів, бо всі автономістичні фракції запротестовали против неї і усунули ся від участі в нарадах. Конституція постановляє як найвиразнійше, що тільки законодавство о університетах належить до Ради державної, а що до шкіл народних і середних може она лише ухвалювати засади. Нині, коли значна часть учительства перекидає ся до табору соціалістичного, треба більше ніж коли небудь поглибити виховуючу діяльність школи.

Гр. Штірг заявляє, що сторонництво его не устане в борбі проти розпоряджень языкових. Розпорядженє се належить що найменше піддати основній ревізії через репрезентантів обох сторін інтересованих. Сторонництво его обстає при централізмі державної адміністрації і при нинішних законах шкільних т. є., що школа має мати характер межвіроісповідний і находити ся під надзором держави.

Пос. Шікер (ліберал) поборює уступу адреси о розширеню обсягу діланя соймів і о удержавненю школи.

Пос. Кампі (Італіанє) заповідає, що сто-

ронництво его голосувати буде проти адреси, бо італійска часть Тироля не має власного сойму і адреса не згадує ні словом о нинішнім полученю залізничім з Триєстом.

Пос. Мадейскій збиває виводи пос. Бернрайтера і виражає погляд, що нині конечною є не централізація, але децентралізація адміністрації. Є багато справ чисто локальних, як н. пр. водні будівлі і т. п., що до котрих послідною інстанцією може бути намістництво. На таку децентралізацію не треба зовсім зміни конституції. Цілим нещастєм є то, що многі понимають конституцію ще занадто в дуєй централістичнім. Уступу о шкільництві в иньшій стилізації, ніж єї містить проєкт адреси. Поляки абсолютно не могли би прийняти. Против теперішнього шкільного закона внесли Поляки в р. 1869 протест і не брали участі в нарадах над ним, бо нарушав конституцію.

Пос. Шайхер відчитав свій власний проєкт адреси.

Кн. Шварценберг іменем чеської феодальної шляхти заявив, що годить ся знов на адресу гр. Дідушицкого.

Против адреси говорив ще ліберал др. Коїт, закидуючи, що мабуть існує намір уложити відносини Австрії до Чех так як до Угорщини.

На тім нерервано наради. Слідуочє засіданє комісії адресової мабуть в середу 19-го мая.

Вісти політичні.

По бурливих сценах в парламенті підчас обжалованя міністрів опозиція спустила трохи з тону, бодай до якогось часу, хотій по деяких познаках можна би судити, що в опозиції наступає незадовго деякі зміни. І так партія давнійших націоналів не хоче розтягати обструкції на економічні справи; партія людовців з Штайнвендером на чолі хоче вилізти з дотеперішньої компанії і заняти окреме становиско, більше зближенє до антисемітів.

Партія знов давних лібералів сполучивши ся з Шенерерівцями грозить абстиненцією. Крок сей ледво чи виїшов би їм в користь, бо без них полишило би ся в парламенті до 150 коренних Німців. Незгідність в опозиції з одної сторони а солідарність посеред теперішньої більшости не дає великих виглядів на які будь успіхи німецької і соціалістичної опозиції. Рівнож додаткове розпорядженє міністерства судівництва, як належить виконувати в практиці языкові розпорядженя, причинить ся також до злагождєня опозиції, бодай в деяких єї кругах. Зміст сего розпорядженя такий: Уживанє обох краєвих языків в Чехах має бути розширене на ціле поступованє судовє, що відносить ся до полагоди, або рішення справ з сторонамц. За те не відносять ся згадані розпорядженя до внутрішнього урядованя, передовсім до справ президіяльних, дальше до служби регістратури й урядів помічничих. Урядники і слуги, о скілько остають в службових відносинах до судів, іменно в їх особистих зносинах з урядами, не уважають ся за сторонни, тому при судовім поступованю в личних справах і дисциплінарних остають давні приписи. В урядових переписках урядів межі собою остає ся при давнім звичаю. Тут зачисляють ся всякі справозданя, списи, викази і т. д., о скілько они відносять ся до осудів або пояснень, жадаючи висною інстанцією. До протоколу подавочого і до тих списів, до котрих сторонам вільно вглядати, має уживати ся при вишсах краєвого языка, уживаного стороною; але все, що списує ся в судах і державних прокураториях лиш для власного урядового ужитку, має списувати ся по німецьки. Найбільше одвак буде ще опозиція воювати при дебаті адресовій, а видно се з того, що кромі заповіджених поправок, хоче ще кожда фракція ставити власну адресу. І так внесли вже позавчера свої адреси оба клуби німецьких лібералів: вірноконституційної більшої посілости і партії поступовців (Fortschrittspartei), антисеміти і Данєляк, стояловцик. Дотеперішна дебата в комісії адресовій ріжнила ся вже значно тоном і повагою, від попередних виступів опозиції. Но іскра невдоволеня ще жаріє і може кождої хвилі бухнути давною полуміною.

В прускїм соймі відчитано внесєнє пра-

вительством новелі до закону о зборах і товариствах. Перший параграф тої новелі постановляє, що урядник поліції має право розв'язати збори, коли вони противлять ся карному кодексові або загрожують спокою і публічному безпеченьству, а особливо інтересови держави. Інший параграф забороняє малолітнім брати участь в політичних зборах і належати до політичних товариств. Кожді політичні збори, з котрих малолітні не видалять ся на візване поліційного урядника, можуть бути зараз розв'язані. Є инший параграф, що признає поліції таку саму власть що-до розв'язування товариств, як перший параграф що-до розв'язування зборів. Вкінці є ще в новелі також постанова, що прускі товариства можуть лучити ся з иншими, остаючими по-за границями німецької держави, лише за дозволом міністра справ внутрішніх. Против тої новелі звертають ся Бісмарківські «Hamburger Nachrichten» а за ними йде много инших німецьких дневників. З другої сторони яко антідозу до повисної новелі внесли в німецькій радї державній соціалістичні і антисемітські стороништва начерк закона о товариствах в просто противнім напрямі.

В італійскім парламенті вела ся дебата над кольоніями в Африці. Правительство запевняло, що Італія нічого не утратила в Африці з давних своїх посілости, а лише зрєкла ся протекторату над Абіссинією і що межі Італією а негусом нема ніякого тайного договору.

Туреччина подає дуже високі услів'я мира, і бажає відступлення Тесалії. На відступлене Тесалії держави не згодять ся, бо се було би нарушенем status quo на Балкані, рівнож і грошеве відшкодоване хотять зредуковати.

В Тесалії ударили Турки з 50.000 армією на Греків під Домокос. На лівім крилі відшерли їх Греки, тоді Турки сконцентрували всі свої сили на праве крило. Греки маючи чотири рази сильнішого ворога на против себе уступили з Домокос по цілоденній завзятій борбі. В битві тяжко ранено грецького вєрала Мавроміхаліса. Часть грецької армії, що стояла в Гальмірос, окружена Турками зуміла щасливо видобути ся з матні і перейшла до Кефальосі. Ціла операція Турків звернена головню тепер на то, щоби вдерти ся в середину помежи грецьку армію, що виїшла з Домокос а армію Смоленського котрий тепер стоїть в Кефальосі. А се роблять они для того, бо в той спосіб заволодіють сутками, котрі панують над переходом напротив гір Отріс.

В Епірі застановили Греки воєнну акцію.

Новинки.

— Епархіяльний церковний синод постановив скликати до Львова С. Е. кардинал-митрополит Сильвестер при кінці вересня с. р. В тій цілі видав він під ч. 289 таку відозву: Після приписів церковного права установлених св. кат. церквою для епархіяльних синодів, звизаємо впрє членів львівської капітули, всєсв. і веч. оо. професорів обряду руского на богословскім факультеті львівського університету і докторів св. богословія, всіх впр. оо. дійствних совітників митр. консисторії, катихитів середних шкіл у Львові і всіх настоятелів деканатів аепархії львівської, а в случаю важної перешкоди, місцедеканів, також впр. о. протоігумена і веч. оо. ігуменів монастирів Ч. С. В. В. в аепархії львівській, щоби явились дня 10 (22) червня с. р. о 9 годині рано в сали консисторскій у Львові на підготовляючий збір для епархіяльного синоду в цієй заявленя бажань і прошень веч. духовенства а також вираженя гадок що-до потреби і способу переведеня маючих ся прийняті рішєнь на синоді. На тім зборі вибере ся яркуратора веч. духовенства, котрий для збереженя порядку і усунєня злишних довгих дебат буде предкладати заміти і сумніви сли-би які мав веч. клир. против маючих прийняті рішєнь синодальних, і взагалі буде промавляти в імені духовенства. Наконєць вибере ся місцевих судів [judices in partibus] і синодальних іспитувателів, котрих предложить ся епарх. синодови для одобреня і функціонерів епарх. синоду, як: промоторів, секретарів, нотарів, церемонієрів і синодальних судів.

— Зв'язок католицких стоваришень під візванем св. Петра оголосив відозву, в котрій читаємо: «Комісарі, котрим П віче католиків, що відбуло ся в минунім році, поручило задачу нильнувати виконаня ухвалених в часі вічевих парад резолюцій, признаючи конєчність з'організованя і спільної акції католицких елементів, ухвалили запросити істнуючі вже католицкі стоваришеня до взаємного зближеня і сполучєня в загальнім краєвім Зв'язку. На їх зазив відкликнув ся цілий ряд стоваришень у Львові, Кракові і на провінції, заявляючи готовість приступити до Зв'язку, що невдовзі після затверженя статутів властями уконституував ся і вибрав центральний комітет для ведєня акції. Той комітет 12 цвітня с. р. відбув перше своє засіданє, на котрім ухвалєно розпочати акцію Зв'язку отворєнем окружних рад в поодиноких місцевостях краю, котрі в тісній звязи з місцевими католицкими чинниками і оперті на знаню місцевих відносин давали-б чинну і енергічну ініціативу в оживлюваню істнуючих чинників католицкої справи, в покликуюваню до життя нових, в групуваню і лучєню змагань і праці для заспокоєня слүшних постулатів католицкого населєня виражених в резолюціях львівського і краківського віча. Закладанє робітничих стоваришень, розширюванє і множенє так гарно розпочатих як «Przyjaźń» і «Prasa», скликуванє народних католицких віч, засновуванє нових Содаліцій Маріяньских, конференцій Товариства св. Винкєнтія а Павльо і т. п. ото високі і великі задачі Зв'язку. Тим то й центральний комітет в перєсвідченю, що їх здійсненє кождому доброму католикови повинно лежати на серци, звертає ся до цілої нашої католицкої суспільности з горячою і усильною просьбою о піддержанє праці і акції Зв'язку, о як найскорше і найчисленніше приступленє до него, щоби в коротким часі ані одно католицке стоваришенє не лишило ся поза єго обсягом». За центральний комітет підписали ся під тою відозвою предсідатель ки. Володисл. Сапіга і єго заступник проф. др. Тад. Пілат. З Русинів: др. Стеф. Федак і Впр. о. Ів. Чапельський, крилошанин.

— В церкві львівського жєньского монастиря СС. Василянко вставлено в послїдних часах дуже хорошиї ажуровий іконостас з кедрового дерева, за головним престолом «горне сїдалище», в примєжних капличках два бічні престоли і один «проскомидіяр». Вєсь то конштувало около 6.000 зр. В неділі і свята та церквоця набита побожним народом. Она стоїть як звісно при ул. Зиблицєвича (перед тим Стрийскій) при жєньскім інституті СС. Василянко.

— Небезпечний підсудний. В Брємі відбував ся процес столярєского майєтра, якогось Бляса. Коли видано вирок засуджуючий обжалованого, стрілив Бляс з револьвера до судії Арнольда. На щастє стріл хибив, а засудженого відведено до арешту.

— Катастрофа на залізници. Недалєко Дорнату межі стациями Бокєнгоф а Ельва вичочив ся з шин підчас великої бурі військовий потяг, що виз два баталіони красноярєского полку піхоти, в наслідок чоґо сїмнайдцять ваґонів розтороцило ся на трєски. На разі добуто 24 трупів а 93 ранєних перевезєно до Дорнату. Імовірно находить ся єще в поторочених ваґонах до 30 трупів або ранєних.

— Маніфєстация соціалістів. Лондонські соціалісти, ухвалили на час розпочинаючого ся дня 20-го червня ювілея королевої вибрати ся до одного з провінціоальних мієт і урядити там торжєственний мітінґ.

— Петиция гімназистів. Парискі гімназисти стоять на вершині часу. Они держать ся під кождим взглядом строго постуку. Давний припис забороняє їм курити підчас павз в шкільних компанях та на подвірю. Многонадійні молодці виготовили до міністра просьвіти просьбу, підписану сотками одномишленників, де домаґають ся знесєня сєї заборони. Наслідок заборони є такий, що молодці, щоби курити, заходять в найменшї кути і инші неможливі місця; там влихують они зінєсуйтй воздух і погані запахи та стикають ся з шкідними мікробами, що в таких убикаціях розвивають ся вельми обильно. Через се терпять безпосєредно їх здоровлє або що найменше ослаблєє ся відпорність організму супротив нездорових впливів. Навпаки, як тільки знесуть заборону курєня, то молодці не будуть потребували ховати ся по всяких дірах, щоби поникати цигарєтку або люльку, але лишать ся на свободнім, яснім подвірю шкільнім і будуть віддихати добрим, свєжим воздухом, що знов в великій мірі причинить ся до їх здоровлєя. Що ті невигоди скритого курєня по табних місцях легко оминуть цілком по просту, скоро лишє молодіж послухає шкільну власть і занєхає курєнє, то петентам навіть на думку не впадо.

— Як можна собі придбати висше образование? Передєсім читайте богато, але читайте з цікавості, щоби щось довідати ся, щось научити ся; не лиш длятого, що щось подобає ся. Читайте як найбільше такі книжки і газети, в котрих говорять ся про поважні річи, наукові і потрібні до життя, а як найменше таких, в котрих ведуть ся якісь сварки і суперєчки; але й ті треба читати, бо чоловік тогди вираблєє собі свій суд. Не треба лиш богато читати, бо они відводять від дійствного образованя і від спокійної праці, роздразнюють чоловіка, не дають спокою. Коли що читаєте, читайте уважно роздумуйте над тим і запам'ятуєте собі. Треба читати всїлякі повісти. Они не лиш роблять нам

примєнність, дають розривку, але й учать пізнавати характери людей. Чоловік чоловіка повинєн знати, а чим люде більше образовані, тим ліпше себе знають. А коли чоловік научить ся пізнавати других, то буде й себе знати, буде знати яким він єсть, а яким повинєн бути. — Читайте опиєси подорожий. Треба знати свєт і людей, звичаї і обичаї, а тогди будете знати, як у людей а як у нас. Годі кождому їздити по свєті. Що хтось научить ся із своєї подорожи, того може другий научити ся з книжки. — Читайте історію свого народу і історію других народів. Історія показує нам, як було і показує нам як могло бути і як повинно бути. — Читайте розвідки з наук природних, бо ті найбільше придатні до життя; они познакомляють нас з творами і силами природи та учать нас, як використовувати ті твори і сили природи для себе. — Читайте всїлякі книжки і газети господарські, торговельні і промислові, бо з них научите ся господарити, торгувати і жити промислом. — Читайте всїлякі справозданя, оповістки, заяви, переписки і т. д., бо зі всєго можете щось довідати ся, все може вам на щось придати ся. Читайте взагалі все, що можете де роздобути, а чим більше будете читати, тим більше призраєте собі знаня і відомостий, тим висше буде ваше образованє.

— Завзятий віритель. Пекар в Мадридї, Мануєль Віллоєндос, позичив був жінці профєсора університету дра Адольфа Поца 17.000 пєсетів. Пізнійше, як каже пекар, позичила она від него ще 14.000 пєсетів, але жінка профєсора рішучо тому перєчить. Позаяк пекар хотів отворити в Мадридї якєсь підприємство, зажадав звороту грошиї і приходив майже кождого дня до мешканя профєсора, котрого хотів повідомити о дозві жінки. Однак ніколи не міг побачити ся з профєсором і послїдними днями, виходячи з єго дому, сказав: «Убо того чоловіка, як не дістану від него грошиї». Дня 28 цвітня о годині 9-ій рано ждав Віллоєндос на розі улиці Медіначелі на профєсора, котрий мусів тамтуди перєходити до університету. Небавом появив ся профєсор і пекар приступивши до него, став говорити о грошах. Вивязала ся горяча суперєчка, в часі котрій Віллоєндос вистрїлив чотири рази з револьвера до профєсора і убив єго на місци. Убийник утік, однак кількадесят кроків дальше зловив єго поліційний воєк. Профєсор Поца був знаний і загально люблений в Мадридї.

ПОСМЕРТНІ ВІСТИ.

О. Нєстор Горосєвич, парох в Теплицях, ярославского деканата, упокоїв ся в 57 році життя а 35-ім свєщєнєства. Покійний походив з холмської епархії, відки виєміґрував 1874 р. В. с. п!

Послїдні вїсти.

На засіданю парламенту дня 18 с. м. опозиция не допустила до мериторичних розправ невдоволеня розділом протєстів в легітимацийній комісії. Ставлено безнастанно реґулямінові внесєня, над котрими відбувало ся поїменне голосованє, а перед кождим голосованєм була 10-хвилюва перєрва. Засіданє трєвало 6 годин а обструкция прибрала неможливі розміри. За цілих шість годин годі було довести до того, щоби бесідник, котрому президент уділив голосу, міг зачати говорити. Посли опозиційні кричали, били кулаками о пульти а до посла Шуптерчїча накинули ся з криком: «Коби ту не парламент, а то так би ми вас почаєтували, щоби вам зуби повилїтали». Єнітєти як лотр, були дуже звичайними а мож було чути і грубні. Коли опозиция готовила ся поприносити собі обід до парламенту і дальше авантуровати і коли рознесла ся чутка, що бесідник, котрий одержав голос, хоче з голосу зрєзигнувати. Замкнєно засіданє. Голосно говорили вчєра то о розв'язаню парламенту, то о знесєню конституції. Чи одно або другє наступить було би нині ще передвчасно судити. На кождий случай в сїх днях стане ся щось важного в подїях австрійского державного життя.

Розклад їзди на залізницях

після часу середно-європейського пізнішого о 36 минут від львівського, важний від 1-го мая 1897.

Поїзд	год.	приходить до Львова	Поїзд	год.	відходить зі Львова
особовий	7:30	з Сучави і Черновець	поспішн.	6:—	до Підволочиск і Бродів
мішаний	7:50	з Янова	"	6:40	до Черновець і Сучави
особовий	8:05	зі Стрия і Лавочного	особовий	6:45	до Черновець і Сучави
"	8:15	з Тернополя і Бродів	поспішн.	8:40	до Кракова
"	8:25	з Сокала і Ярослава через Раву	"	8:55	до Кракова в спол. з Н. Санчом і Розвадом
"	9:10	з Кракова в сполуч. з Н. Санчом, Яслом і Равою	"	9:20	до Стрия і Лавочного в сполуч. з Хировом і Станиславом
мішаний	10:35	з Ярослава	"	9:25	до Безця в спол. з Сокалем і Ярославом
поспішн.	1:15	з Янова	мішаний	9:40	до Янова
поспішн.	1:30	з Кракова в спол. з Н. Санчом, Загірем і Хировом	особовий	10:05	до Підволочиск і Бродів
особовий	1:40	зі Стрия і Лавочного в сполуч. з Хировом і Станиславом	"	10:45	до Черновець і Сучави
поспішн.	1:50	з Сучави і Черновець	мішаний	1:04	до Янова від $\frac{15}{6}$ — $\frac{31}{6}$ в свята
"	2:30	з Підволочиск і Бродів	поспішн.	1:55	до Підволочиск і Бродів
особовий	5:20	з Підволочиск і Бродів	особовий	2:40	до Черновець і Сучави
"	5:25	з Безця в спол. з Сокалем і Ярославом	поспішн.	2:50	до Кракова в сполуч. з Равою і Хировом
"	5:45	з Черновець	особовий	3:05	до Стрия і Скольного
"	6:—	з Підволочиск	мішаний	3:15	до Янова від $\frac{1}{5}$ — $\frac{4}{6}$ і від $\frac{1}{9}$ — $\frac{30}{9}$ щоденно, від $\frac{15}{6}$ — $\frac{31}{6}$ в повседневі дні
Ніч			"	4:40	до Ярослава
особовий	6:55	з Кракова з Розвадом сполуч.	Ніч		
мішаний	8:—	з Янова від $\frac{1}{5}$ — $\frac{4}{6}$ і від $\frac{1}{9}$ — $\frac{30}{9}$ щоденно, від $\frac{15}{6}$ — $\frac{31}{6}$ в повседневі дні	особовий	6:45	до Кракова в сполуч. з Н. Санчом, Загірем і Хировом
поспішн.	8:45	з Кракова	мішаний	7:05	до Сокала і Ярослава через Раву
мішаний	9:01	з Янова від $\frac{15}{6}$ — $\frac{31}{6}$ в свята	особовий	7:25	до Тернополя
особовий	9:10	з Сучави і Черновець	"	7:30	до Стрия і Лавочного
"	9:30	з Кракова в спол. з Н. Санчом і Равою	"	8:50	до Янова
поспішн.	9:50	з Сучави і Черновець	"	10:30	до Черновець і Сучави
особовий	10:—	з Підволочиск і Бродів	поспішн.	10:50	до Кракова в спол. з Ярославом, з Розвадом і Н. Санчом
"	10:20	з Лавочного і Стрия в сполуч. з Хировом і Станиславом	особовий	11:—	до Підволочиск і Бродів
"	12:10	з Лавочного і Стрия в сполуч. з Хировом і Станиславом	"	4:40	до Кракова в сполуч. з Хировом, Яслом, Розвадом і Н. Санчом
"	3:30	з Підволочиск	"	5:20	до Стрия, Лавочного і Хирова
поспішн.	5:10	з Кракова в спол. з Н. Санчом і Яслом			

Строитель фортепьянів і п'янін

з довголітню практикою за границею при головних екладах фортепьянів Ви. Марек, Сейфарта et Чайковского і л. директора Мікульського приймає всіляку напругу в місці і на провінції, також скорочує і політерує.

Ціни умірковані.

Осип Ганак,

Львів, ул. Галицька ч. 15.

2—5

Болеслав Янковский Робітня рушникарска і продаж оружя

у Львові

ул. Чарнецкого

число 2

порукає стрілецьке оружє всіляких системів під випробованою і управильною гарантією. Продаж **лусок набоевих**, машинок до набиваня і закручуваня. Реконструовані набой, рівнок мірки на порох примінені до калібру. — Всякі репарації приймає ся під гарантією. 1—10

Учитель

орган руского товариства педагогічн. двотиждєвн. педагогічно-науковий, виходить від 1-го червня 1889 у Львові ул. Вірменська ч. 2. Передплата на цілий рік 3 зр., на пів року 1.60 кр., на чверть року 1 зр.

АГЕНЦІЯ ЧАСОПИСИЙ А. ЛЯНДОВСКОГО

у Львові, Пасаж Гавсмана (Гранд-Готель) 55—?

приймає передплату на всі часописи у всяких язиках і доставляє їх до дому без всякої доплати.

Вже появиля ся з друку

РУСКА КУХАРКА

або

Школа вареня по руски

містить 41 знаменитих зуп.

Всі печені, які тільки можливі: Волові, баранячі, венрові і т. д.

Байцоване шинок, роблене знаменитих кишок і ковбас і т. п.

Мучні і яєчні страви

Блини — Пиззи і т. п.

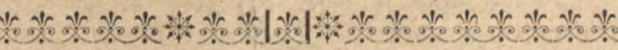
Знамениті рускі пироги печені з сиром, капустаю і т. п.

Роблене вкусного набілу і т. п.

Все в рускій мові.

Ціна 70 кр.

По надісланю переказом 76 кр. вислає франко Друкарня народова Ст. Манецкого і Спілка, Львів, Готель Жоржа.

ПРАВДА

ІЛЮСТРОВАНЕ ПИСЬМО ДЛЯ РУСКОГО НАРОДУ

під редакцією

Антоня Березинського

виходить у Львові тиждєвно кожної п'ятниці.

Буде подавати поезії, повісти, житєписи з портретами, поучаючі статі з історії, пнєсьменьства, господарства, промыслу, вісти про читальні, вісти політичні і суспільні. Крім того буде містити часть забавну.

Передплата: В Австрії річно 4 р.
" піврічно 2 р.
" чвертьрічно 1 р.
За границею річно 8 рубл.
" піврічно 4 рубл.

Редакция, адміністрация і експедиция
Львів, ул. св. Миколая 13.

За певну і добру льокацію

порукаємо

- 4 $\frac{1}{2}$ % листи гіпотечні
- 4% листи гіпотечні коронові
- 5% листи гіпотечні преміовані
- 4% листи товариства кредитового земского
- 4 $\frac{1}{2}$ % листи Банку краєвого
- 5% облігації Банку краєвого
- 4% позичку краєву
- 4% облігації пропінацийні

і всілякі ренти державні

Ті папери продаємо і купуємо по найточнійшій курсі деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО

Контора виміни і відділ депозитовий перенесені до льокалю партерового в будинку банковім.

(13—?)

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовленя і посередничть в закупі:

Світло церковне

впрот з фабрики Іа по 70 зр., Па по 64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо міде продукції.

Зі складів вислає: **КАВУ** по 5 кіл. посылках почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко **ВИНО** в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. — Пнші товари по умірених цінах.

24—?

Руска справа

В роках 1891—1894

НАПИСАВ Н. В.

Цна 50 кр. в. а.

З пересилкою 55 кр.

Дістати можна в книгарни Тов. ім Шевченка, або в Ставропільській.